

CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ AL UNIVERSITĂȚII „IOAN SLAVICI” DIN TIMIȘOARA

Art.1. Codul de etică universitară exprimă idealurile, principiile și normele morale pe care membrii Comunității Ioan Slavici consimt să le respecte și să le urmeze în activitatea lor profesională. El stabilește principalele linii de conduită etică profesională pe care Comunitatea Ioan Slavici își propune să le urmeze și penalizările posibile în cazul încălcării acestora.

Art.2. Codul de etică universitară este menit să opereze ca un **contract moral** între membrii Comunității Ioan Slavici – studenți, cadre didactice, personal nedidactic – contribuind la coeziunea membrilor Universității și la instalarea unui climat academic bazat pe cooperare și competiție corectă și prin aceasta la creșterea prestigiului U.I.S.

Art.3. Codul de etică universitară nu se substituie legii sau altor coduri și reglementări. El încearcă să acopere câmpul de activitate cuprins între lege și morală.

Codul de etică universitară și aplicarea lui nu exclud și nu înlocuiesc drepturile și obligațiile legale care revin membrilor Comunității Ioan Slavici. El corelează relațiile pur contractuale cu încrederea, atașamentul și responsabilitatea și protejează membrii Comunității Ioan Slavici de comportamente nedrepte, necinstite sau oportuniste.

Art.4. În contractul individual de muncă, respectiv în contractul individual de studii se va include o clauză prin care angajatul sau studentul menționează că a luat cunoștință de prevederile Codului de etică universitară și se angajează, sub semnătură proprie, să respecte prevederile acestuia.

Art.5. Codul de etică universitară cuprinde atât **norme obligatorii** a căror nerespectare atrage după sine sancțiuni disciplinare / administrative și chiar juridice, cât și **norme dezirabile**, de dorit a fi aplicate dar a căror nerespectare nu conduce la o sancționare disciplinară ci doar la una de natură morală. De exemplu, politețea reprezintă un comportament dezirabil, demn de tot respectul, dar nu este legal obligatoriu, iar impolitețea nu este sancționabilă decât moral.

Art.6. În normele obligatorii se încadrează: dreptatea și echitatea, onestitatea și corectitudinea, profesionalismul și responsabilitatea, transparența, libertatea academică, autonomia personală, valoarea personală (meritul), echidistanța, moralitatea, fidelitatea față de UIS.

6.1. **Dreptatea și echitatea** garantează că membrii Comunității Ioan Slavici vor fi tratați în acest spirit, nepermițându-se discriminarea, exploatarea, abuzul de putere. U.I.S. militează pentru nediscriminare și egalitate de șanse la accesul la studii și la angajare, pentru eliminarea conflictelor de interese, prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism.

Conflictele de interese pot avea la origine relații personale (rude de gradul I și II), interese materiale (furnizori de bunuri / servicii), colaborări externe sau alte angajamente.

6.2. Onestitatea și corectitudinea în etica universitară din U.I.S. se referă, în principal, la dreptul de proprietate intelectuală. Recunoașterea și beneficiile aparțin celor care se află la originea unei realizări care reprezintă o proprietate intelectuală: lucrări / rapoarte științifice, cărți, invenții, teze de doctorat, dizertații, proiecte de diplomă, etc.

Se interzice orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul sau autoplagiatul, copiatul la examene sau alte forme de verificare a cunoștințelor, substituirea lucrărilor sau a persoanelor examinate, distorsionarea voită a rezultatelor unor cercetări, însușirea nemeritată a unor realizări științifice / tehnice, etc.

Plagiatul reprezintă o fraudă intelectuală care poate ajunge până la nivel de furt intelectual deliberat.

Plagiatul reprezintă preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor și prezentarea lui ca aparținând propriei persoane.

O acuzație de plagiat trebuie însoțită de dovada clară a plagierii prin indicarea textului preluat, inclusiv a celor existente pe Internet.

Sancțiunile pentru plagiat a membrilor corpului didactic și cercetătorilor pot merge până la desfacerea contractului de muncă. Pentru plagiatul „studentesc” – copiatul – se aplică sancțiunile prevăzute în Regulamentul activității profesionale a studenților.

6.3. Profesionalismul și responsabilitatea sunt valori pe care U.I.S. le cultivă și le apreciază în mod deosebit. În acest scop sunt încurajate programele academice de înaltă valoare / de excelență, capabile să conducă la deschideri noi în cunoaștere, la formarea de buni specialiști, la creșterea prestigiului universității noastre. Este încurajată și recompensată calitatea înaltă în cercetarea științifică și în activitatea didactică, odată cu sancționarea imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

Responsabilitatea profesională și socială presupune implicarea persoanei respective în soluționarea, în cele mai bune condiții, a îndatoririlor care îi revin sau pe care și le asumă în interesul societății și a Comunității Ioan Slavici. Nu merită să faci prost un lucru dacă îl poți face bine; „economia de timp” nu depășește 20% dar credibilitatea poate fi afectată în proporție de 100%.

Fiecare persoană răspunde pentru faptele sale.

6.4. U.I.S. respectă principiul **transparenței** tuturor categoriilor de informații care interesează membrii Comunității Ioan Slavici, candidaților la admitere, instituțiile cu care colaborează și publicul larg. Prin aceasta se creează premisele egalității de șanse în competiție și accesul echitabil la resursele universitare. Se interzice ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii Comunității Ioan Slavici și publicul larg.

Conducerea U.I.S. va lua toate măsurile ca „Buletinul informativ al U.I.S.” să apară cu regularitate și să conțină toate informațiile de interes pentru Comunitatea Ioan Slavici.

6.5. Libertatea academică decurge din faptul că U.I.S. este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, economice sau religioase, exceptând constrângerile de natură legală, etică și științifică. Comunitatea Ioan Slavici este protejată față de cenzură, persecuții sau manipulări în condițiile respectării legalității. Totodată fiecare membru al Comunității Ioan Slavici trebuie să respecte libertatea celorlalți și diferențele de păreri, să accepte parteneriatul intelectual și cooperarea

indiferent de opiniile politice sau credințele religioase. Toți membrii Comunității Ioan Slavici au dreptul la confidențialitate în problemele care țin de viața lor privată, divulgarea neautorizată de date din dosarul personal fiind sancționată.

6.6. Exercițarea **autonomiei personale** în perimetrul universitar reprezintă posibilitatea de a alege individual, în cunoștință de cauză, programele de studiu și cele de cercetare, traseele de carieră universitară, oportunitățile, nivelul de recunoaștere la care dorește să accedă persoana respectivă.

6.7. **Valoarea personală (meritul)** reprezintă singurul criteriu de ierarhizare calitativă acceptat în U.I.S. Acest tip de ierarhizare este definit de către Departamentul de Asigurare a Calității în colaborare cu departamentele, facultățile și Comisia de Resurse Umane a Senatului U.I.S.

În cazul studenților valoarea personală se exprimă prin note / medii și procentul de acoperire a numărului de credite transferabile acumulate din cele necesare anului în care se află.

În cazul cadrelor didactice valoarea personală se stabilește având în vedere: calitatea activităților didactice, acoperirea disciplinelor la care activează cu material didactic în redactare proprie, publicații științifice, activități de îndrumare a studenților, granturi de cercetare, evaluarea făcută de studenți, participarea la activități administrative-gospodărești la nivel de catedră, facultate, etc.

6.8. **Echidistanța** este atitudinea pe care o pretinde U.I.S. de la toți membrii Comunității Ioan Slavici în toate situațiile în care, printr-o opțiune preferențială, aceștia pot influența o atitudine sau o decizie majoră. În această categorie intră poziția față de partidele politice, U.I.S. promovând neutralitatea și interdicția acțiunilor de propagandă politică în perimetrul universității. De asemenea egalitatea șanselor nu poate fi asigurată fără echidistanța celor ce decid, care este un bun antidot la așa zisele „relații de clică”.

6.9. U.I.S. pretinde tuturor membrilor Comunității Ioan Slavici o deplină **moralitate** atât în perimetrul universitar cât și în afara lui. Aceasta înseamnă o poziție fermă privind combaterea corupției și evitarea situațiilor care pot implica acte de corupție. Corupția viciază grav climatul universitar. Ea generează un tratament inechitabil, nedreptăți și favoritisme, creează neîncredere. Corupția poate să apară în mod explicit, prin acte evidente (mita și tentativa de mituire) dar și în mod insidios, implicit (traficare clientelară, pile, cadouri, etc.).

Imorale sunt și actele de hărțuire sexuală în relațiile ierarhice ca și relațiile sexuale dintre cadrele didactice și studenți. Față de aceste abateri de la moralitate U.I.S. are o poziție intransigentă, sancționându-le drastic.

6.10. **Fidelitatea / loialitatea** față de U.I.S. este o obligație de onoare pentru toți membrii Comunității Ioan Slavici. Ea este răsplătită atât material cât și moral. Concurența neloială este o atitudine pe care U.I.S. o condamnă cu fermitate. De aceea angajarea unor activități didactice la alte universități se poate face doar cu avizul directorului departament și aprobarea .

Membrii Comunității Ioan Slavici au datoria de a apăra în mod loial prestigiul U.I.S., evitând orice fapt care ar putea produce prejudicii imaginii sau intereselor universității.

Art. 7. Printre **normele dezirabile** se pot menționa: respectul și toleranța, politețea, cumpătarea și moderația, colegialitatea, generozitatea și omnia, decența și eleganța.

7.1. **Respectul și toleranța** reprezintă valori morale pe care U.I.S. le pretinde de la toți membrii Comunității Ioan Slavici în vederea creerii și menținerii unui climat de confort spiritual și de amabilitate.

Respectul și toleranța trebuie să se manifeste atât pe orizontală – între persoane cu același statut (de același „rang”) – cât și pe verticală – în relațiile ierarhice sau de la cadru didactic la student. Lipsa respectului și toleranței în relațiile ierarhice pe verticală poate conduce la abuz de putere, hărțuire, insultă și inechități.

Respectul și toleranța în mediul academic presupune acceptarea argumentației ca singurul criteriu de convingere în disputele de idei în general, și în cele științifice în particular.

Este de datoria fiecărui membru al Comunității Ioan Slavici să nu practice și să combată xenofobia, rasismul și șovinismul, misoginismul, hărțuirea sub orice formă (inclusiv sexuală), insulta și să accepte diversitatea convingerilor filozofice, religioase, politice, etc.

7.2. **Politețea** decurge în mod natural din comportamentul respectuos și tolerant și are aceeași susținere și apreciere în cadrul Comunității Ioan Slavici.

Politețea în mediul academic are multiple forme de manifestare dintre care, fără să fie limitative, se pot menționa:

- ridicarea în picioare a studenților la intrarea la ore a cadrului didactic și încetarea discuțiilor cu colegii,
- menținerea liniștii pe parcursul desfășurării activităților didactice pentru a nu conturba colegii și cadrul didactic,
- salutul și răspunsul la salut în condiții civilizate / cu deferență, atât în facultate cât și în exterior, atât pe orizontală (între colegi), cât și pe verticală (ierarhic),
- păstrarea degajată a căilor de acces,
- atitudine politicoasă față de femei și bătrâni în toate împrejurările,
- în condiții ierarhice, salutul cu strângere de mână nu se inițiază de jos și în nici o situație nu se poartă o discuție cu mâinile în buzunare și cu grosolanii de limbaj.

7.3. **Cumpătarea și moderația** în comportament și limbaj sunt atribute recomandate tuturor membrilor Comunității Ioan Slavici. Prin aceasta se evită orice formă de exces care ar putea conduce la crearea de tensiuni interumane, la deteriorarea climatului academic. Cumpătare și moderație se recomandă și cadrelor didactice pentru evitarea exigențelor exagerate la diferite forme de verificare a cunoștințelor studenților.

7.4. U.I.S. încurajează **colegialitatea, generozitatea și omenia** în relațiile interumane din și din afara perimetrului universitar. Se crează astfel un climat de siguranță și încredere în Comunitatea Ioan Slavici, de într-ajutorare colegială, de solidaritate și compasiune pentru depășirea unor momente dificile din viață, de simpatie și sprijin moral sau material în situații de criză. Se combate astfel indiferența sau nepăsarea celor cu drept de decizie față de unele solicitări și aspirații ale studenților, cadrelor didactice și ale celorlalți membrii ale Comunității Ioan Slavici.

7.5. U.I.S. recomandă **decentă și eleganță** atât în ținuta comportamentală cât și în cea vestimentară tuturor membrilor Comunității Ioan Slavici. Se elimină / diminuează astfel stridențele de orice natură improprii unui mediu academic.

Art.8. Aplicarea normelor prevăzute în prezentul Cod de etică universitară este asigurată de către Comisia de etică prin:

- analizarea și soluționarea reclamațiilor și sesizărilor referitoare la abaterile de la etica universitară,

- informarea conducerii U.I.S. asupra cazurilor care sunt recomandate pentru sancționare și urmărirea aplicării sancțiunilor. Sancțiunile propuse conducerii U.I.S. sunt cele prevăzute în Codul muncii, Statutul personalului didactic, Regulamentul de ordine interioară al U.I.S. și Regulamentul activității profesionale a studenților.

Art.9. Sesizările / reclamațiile pot proveni de la oricare persoană membră a Comunității Ioan Slavici sau nu, dacă persoana care face obiectul lor este membră a Comunității Ioan Slavici.

Comisia de etică se poate autosesiza în cazurile de notorietate sau în cele evidente.

Art.10. Drepturile reclamantului și ale părții reclamate:

- de a beneficia de confidențialitate,
- de a fi asistat de o persoană la audierile făcute de echipa de investigare a cazului reclamat,
- de a cunoaște componența echipei de analiză a reclamației în vederea unei eventuale recuzări temeinic motivate,
- de a cunoaște conținutul raportului final înainte ca acesta să fie înaintat conducerii U.I.S.,
- de a face recurs la decizia Comisiei de etică și la cea a conducerii U.I.S.

Art.11. Prezentul Cod de etică universitară intră în vigoare odată cu aprobarea lui de către Senatul U.I.S. și devine componentă a Cartei U.I.S.

PREȘEDINTE COMISIE ETICĂ

Ș.I. dr. Viorel Nani